

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközle: dők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Háromhasábos petit-sor
egyszeri közléseért 7 kr
kétszeriért 6 kr., több-
szöriért 5 kr. fizetendő.
Bélföldön minden egyes
beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE:

minden 3-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetőik
tetemes díjkezdmény-
ben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Kossuth-utca
8. sz.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adtnak
Felelős szerkesztő: FARTER SÁMUEL.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

A kolera.

Jön!

A napi lapok arról hoznak értesítést, hogy az ázsiai rém váratlanul, gyorsléptekkel közeledik Európa felé, pusztulást, halált, nyomort hagyva mindenütt, a hol sikerült megfészkelni magát, a hová az óvintézkedések előzetes megtételének elmulasztása folytán, a fertőzött világrészekből át — és behurczoltatott.

Jelen cikkünkkel nem az a célunk, hogy félre verjük a harangot s gyász és fájdalom oktalan előhírnökei legyünk, de valószínű bekövetkezte előtt szemet hunyni, a vést kizártnak tekinteni, részünkről olyan mulasztást foglalna magában, melyet magunknak sohasem tudnánk megbocsájtani.

Tény, hogy a halál angyala sötét szárnyait megsuhogtatta Ázsia, sőt Európa külállamainak népei felett, s a halál sűrű rendekben kaszálja az élet mezejét.

Úgy tudjuk, hogy a kormány nagy arányú készüléteket tesz az öldöklő járvány ellen; de nem egészen bizonyos, hogy intézkedései nem maradnak-e nagyrészen a papíron, hogy különösen a legalsóbb fokú hatóságok, akikre a végrehajtás egész terhe nehezedik, szigorú pontossággal megteendik-e kötelességeiket; ezek teljesítésében ellenőrizve lesznek-e annyira, hogy bizodalommal várassuk a közeledő szomorú napokat.

Ezen kételyek indítanak minket arra, hogy a kolera járvány közeledésének hírére — a fővárosi lapok nyomán — mi is idejekorán értesítsük olvasóinkat, a közönséget, figyelmébe ajánlván egyuttal mindenkinek azt, hogy a

rémületet szívetől távol tartva, komoly bátorsággal várva a jövőt, mindenki igyekezzék távol tartani magától mindazt, a mi vérét a ragály felfogására alkalmassá tenné. Mert nincs az a hatalom, nincs olyan erő, mely lekötne a járvány terjedését, ha utjában a városok, a falvak utcáin a tisztátalanság különböző meleg ágyaira találhat; ha a városok és falvak lakói rendetlen étellel készítik elő a halál gyilkos munkáját; ha az emberek életerejüket nem igyekeznek minden körülmények között ellentállóvá gyakorolni.

Szerény nézetünk szerint első s leg-sürgősebb intézkedés lenne a köztisztaság fentartásának kötelezővé tétele, még pedig annyira kiterjedőleg, hogy az alól még a legszegényebb ember se vonhassa ki magát.

Tisztaság utcákon, tereken, tisztaság udvarokon és házakban, tisztaság az emberek között testben és lélekben, ez a legelső, a mire hatóságoknak és családoknak és egyeseknek a legszorgosabb részletességgel törekedni kell.

Hogy ez annál pontosabban megtörténhessék, mi már most — vagy legalább a legközelebbi napokban — járványbizottságokat alakítanánk utcánként, terenkint, melyeknek legfőbb feladatát az képezné, hogy a köztisztaság fentartását szigorúan ellenőrizzék s a hol e tekintetben bármi csekély hanyagságra bukkannának, azt a hatóság figyelmének felkeltése által azonnal orvosolni siessenek.

E mellett nem kevésbé szükségesnek tartjuk, hogy a városok, falvak által istápolta ma bizonyos oduk, melyekben a nyomor

és piszok élősdiei egymás mellé zsufolva fogyasztják a messze kiterjedésben megrontott levegő kevés élenyét, kitelepíttessenek valamelyes barakkokba addig, a mig ezt a melegebb, a nyári napok lehetővé teszik.

„Rendkívüli körülmények rendkívüli intézkedéseket tesznek szükségessé” s épen ezért, legalább azon pillanattól kezdve, melyben a járvány Európa külállamaiban tart, jelentékenyen korlátoznók az éjjeli mulatozásokat s határozottan megtiltanók és felügyel-nénk, hogy a nyilvános helyek túlnépesek ne legyenek, azokban mást, mint tiszta és hamisítatlan italokat el ne árusíthassanak.

A nyomor, az éhség ellensége minden rendnek, tisztaságnak, ugyanazért azon ép embereket, a kik képesek a munkára, szorítsuk a dologra. Ott vannak az állami és törvényhatósági utak, ott elég foglalkozásra szoríthatnának, kik tétlen ácsorgással, gyilkos szesz szopogatása közt töltik el legtöbb idejüket. A járványbizottságok tagjai által fölkerestetnők azon gyengéket, betegeket, kik vész idején rendesen elfelejtve esdenek irgalomért.

Ezekben adtuk rövid vázlatát a közhatalom általi intézkedéseknek, melyek, ha kellő támogatásra találnak a társadalom vezéralakjai részéről, annyit még legnagyobb dulas közepette is eredményezni fognak, hogy az emberek, az intézők nyugodtan tekinthetnek az eshetőségek elé.

Midőn ezeket elmondottuk, azon meggyőződést tápláljuk, hogy ha mindenki nyugodtan megteendi családjá és maga iránti kötelességeit: nem lesz félelmetes a kolera.

TÁRCZA

Mosolyra . . .

Mosolyra köny borúl,
A dalra némaság;
Kebünknek hajnalán
Bánat boronghat át.

A múltban élt öröm
Nem tér elénk soha . . .
Elszáll, miként a nyár
Bübája, illata.

Jövők reménye, hajh,
Csak álmkép marad,
S az ébredés után
Eloszlik . . . szétszakad.

Mi boldogítani bír,
Csupán csak a jelen;
Öleld ezt — s megtudod:
Mi üdvöt rejt a menny.

Siess örülni hát,
Mig mosolyg jelened;
Ne búsulj a jövőn
S ne sirj a múlt felett!

Paal Gyula.

Egy misanthrop naplójából.

(A „Gömör” eredeti tárczája.)

Szellő is azt sugta, madár is dalolta — de magam is tudtam . . . s mégis, mégis, mint az éji lepke futottam, repültem a semmisítő lángba.

Mintha fátyol, mintha köd lebegett volna szemeim előtt, nem láttam a rengő vetést, nem az égnek kékjét, nem a jó barátot, nem az ellenséget, nem azt az óva intő kart, a mely visszahívott . . . nem, nem láttam semmit a világon azon az egy csábos alakon kívül.

Az lebegett előttem nappal, üzte álmom éjjel; az a ragyogó szempár, az nézett rám folyton, mint az isten elől menekülő Kainra az egy szem — s nekem még sem jutott eszembe, nem gondoltam meg, hogy . . . elkárhoztam, mint a menekülő Kain.

Pedig kin volt éltem; — egy örültnek élte.

Fogva voltam, lelánczolva. Lelánczolt az a büvösen ragyogó szempár — és én menekülni soha, de soha nem akartam. Édes volt az a kin, fényes az a börtön, kéj volt a fájó perc, mikor rá gondoltam

És ma mindennek vége!

Tudtam, hogy nem szeret; tudtam azt is, hogy soha, de soha nem leszünk egymásé s én mégis szerettem. Tudtam, hogy kikaczag, tudtam, hogy néha szán, két világ áll köztünk, azt is jól tudtam én — de mégis szerettem.

Szerettem, imádtam, oltárom képe volt . . . s ma romban az oltár, megszaggatva a kép; szenny fedi be, iszap.

Mostan már ő szeret — én pedig gyűlölöm. Átkozom az ajkat, melynek kését szívtam, átkozom a perczet, melyben azt az édes, kéjes gyönyört ittam. Most még százszorta szebb, ezerszer édesebb, csábos ajka lángja vulkánál égetőbb, — de én csak azt látom, hogy nincs az oltáron, s borzadva rohanok ölelő karjából.

Árnya voltam nem rég, én kísértem egyre, nem volt hatalom, mely elszakíthatott volna tőle, nem sötét éj, melyben lába nyomát meg nem ismertem volna, hogy követhessem — és ma ő rohan utánam, én futok előle. A régi vérnek vége, elfogyott az utolsó csepp is — s az új . . . bár ne pezsegne! Bár kiszáradna hüvelyéből rég kiégett szívem, bár bezárulna már felettem sötét ajtaja a sirnak, hogy még egyszer vissza jönne az az idő, mikor még nem voltam — elkárhozott!

A sir elfed mindent, elfedné tán vétkeimet is — és ő kopár hantom felett, hullatva a bánat könnyeket talán megtisztulna. Oh tudom, hogy állana az oltár ismét, s fényes lenne a kép!

De hajh az még messze! Minden perc egy pokol, de még az mind kevés. Prometheus kinja kicsiny nagy vétkemre . . . oh én azt jól tudom.

Csak türi, csak türi tehát te kinégette szív! Tombolj te vad vihar, zúgj te szörnyű átok elviselem súlyát.

Csak azt, csak azt, a kit szívem megátkozott, csak azt lássam egyszer, hogy boldog s mosolyog . . .

Még egyszer az izr. hitközség ügyeiről.

Lapunk múlt heti számában egy igénytelen kis közlemény jelent meg, melyben míg egyrészt tudósítani akartuk olvasóinkat a rimaszombati izr. hitközség választmányi ülésének megtörténtéről, addig másrészt szükségesnek, sőt a hitközség érdekében kívánatosnak tartottuk, nem annyira helyreigazítani, mint inkább élet venni egyik laptársunk már előbb megjelent hasontárgyusa a leghatározottabban tendenciozus cikkének.

Lényegtelennek mondtuk imént ama kis cikket és íme most már abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy hírlapirói önértéssel constatálhatjuk, mikép már e lényegtelen sorok is elegendők voltak arra, hogy fegyverbe szólítsák a „Gömör-Kishont“-nak nemcsak vezérkarát, de sőt közvitézseit is.

A fegyverfogás eme általános ténye meggyőződött bennünket arról, hogy zsengekorunk dacára is nemcsak komoly, de sőt még a „Gömör-Kishont“ előtt is ugyancsak számottevő organum vagyunk.

A midőn tehát köszönetet mondtunk a „G. K.“-nak ama kitüntető figyelméért, melylyel beszélgetésünket is a menydörgés harmonáját megillető figyelemben részesíti: bárha meggyőződésünk azt diktálja, hogy e figyelmet figyelmen kívül hagyjuk, collegiális kötelességérzetből kiterjeszkedünk röviden amattöbbszörös tollból kiindult közleményre, melynek alapját fentérintett újdonsági közleményünk képezi.

A P. betű homályába rejtőző egyik bajvivója a „Gömör-Kishont“-nak az izraelita hitközség ügyeiről tárgyal s közöl adatokat, melyek a míg nem érdeklik a nyilvánosságot, addig természetükénél fogva olyanok, hogy ki is zárják azt; és nagyon rossz szolgálatot tesz a helyi lap akkor, midőn eszközül szolgál a konkoly-hintésnek oly egyesületnél, melynek ténykedése nem a nyilvánosságé, s melynek működése a vallás terén mozogván, egyöntetű kell, hogy legyen.

Mit határoz zárt ülésében a választmány a kultusz-adó kivétele körül, képezheti megbeszélés tárgyát hitközségi tagok között, de nem képezheti tárgyát nyilvános szellőztetésnek, annál kevésbé hírlapi polémiának.

Ez meggyőződésünk s ép ezért ne vegye rossz néven P. ur, ha cikkével nem foglalkozunk.

A mi ezek után a szerkesztőség megjegyzését illeti, arra nézve, ha bár erőszakoltan is, mégis a nyugodt komolyság hangján fogunk válaszolni.

Mindenekelőtt a legnagyobb sajnálattal vesszük tudomásul azt, hogy a „Gömör-Kishont“ előtt a nyílt és egyenes őszinteség ismeretlen fogalom, a közérdek csak chimára s közügyet állítván védeni magáról, fejvesztett haraggal tombol oly vessző paripán, melynek korbácsa — sajnos — a kenyéririgység . . .

Tulságosan nem vagyunk ugyan meglepetve, mert hiszen vidéki lapok közt mindig hálás tárgy volt a személyeskedésekben bővelkedő párharc és az azt megelőző ugynevezett kirohanás; csak azt sajnáljuk, hogy a „G.-K.“ kirohanása által felvert szellemi porfelhő, esetleg az izr. hitközség előttünk tisztán álló épületére is reá hull; azt sajnáljuk, hogy a „G.-K.“ alapítványának válaszul, akaratlanul is kénytelenek vagyunk az izr. hitközséget többszörösen tollunkra venni.

Nem ismerjük el autentikusnak a „G.-K.“-ot arra nézve, hogy az izr. hitközség választmányi ülésének tényállását előadhassa. Nem ismerjük el első sorban azért, mert a választmány ülései nem nyilvánosak, másodsorban pedig azért, mert arra meghiva nem volt s a közlésre a választmány részéről fel nem kéretett. Ha tehát sem egyik, sem másik jogosultsággal nem bír, nem is állott jogában e nem nyilvános gyűlésről — saját kifejezését használva — referálni, vagyis magyarul jelentést közölni. De, ha jogok nélkül is — szerinte — referált, kénytelenek vagyunk felvilágosítani őt arról, hogy közleménye nem referáda, hanem igenis kritika, még pedig jogtalan kritika egy olyan választmány működéséről, melybe

beleavatkozni nem egy sajtónak, de sőt más hitfelekezetnek, tehát egyeseknek, sőt még a nagy közönségnek sincs joga.

Feltűntette a „G.-K.“ a választmányi gyűlést, színhelyül egy oly működésnek, melyben főszerepe nemcsak a nagy hangnak jutott, de egyedüli ténykedését a botrányok egész sorozata képezte. Jelenetekről beszél, melyek a higgadt tárgyalást lehetetlenné tették s nem gondolja meg, hogy éppen hírlapi nyelven higgadt tárgyalást lehetetlenné tevő jelenetek alatt leggyakrabban — pofozkodást szoktunk érteni . . . Ez nem referáda, ez — ha illetéktelen is — lesújtó kritika.

A „Gömör-Kishont“ bizonyára megfélekedett arról, hogy nem saját gyönyörűségére és kedvtelésére kell írnia s nem válogatta meg a kifejezéseket, mely eljárás, ha egyes embernél sokszor menthető is, lapnál — soha. Ha most már mi — biztosíthatjuk róla, sokkal illetékesebb helyről történt megkeresésre, sokkal avatottabbaktól nyert információ alapján — megdölgötlenül írott cikkének élet óhajtottuk venni: meggyőződésünk az, hogy az izr. hitközségnek teszünk és tettünk szolgálatot.

A „Gömör-Kishont“ abban a szerencsében részesít, hogy rövid közleményünket „téves információkon alapuló és valótlanosságokkal saturáltak“ — mondja. Tegyük fel, hogy így van, és most kérdjük meg a józanul ítélkező olvasó közönségtől, hogy ha közleményünk, mely a maga egészében csak enyhítése a laptársunkénak és mégis valótlanosságokkal saturált, milyen lehet akkor laptársunké?! . . .

Miután azonban a „G.-K.“ legutóbbi számában velünk szemben oly modort tanusít, mely a legnagyobb mértékben sértő, a jövőben való mihez tartás végett is — mit talán előbb kellett volna megmondanunk — vegye szives tudomásul azt, mikép sértegetései nem bántanak, szem előtt tartván amaz elvet: „Sunt a quibus vituperari laus est.“ .

Azt is szemünkre akarja vetni a „G.-K.“ hogy nem vagyunk tisztában a sajtó jogaival és hivatásával s mert mi azt irtuk, hogy az izr. hitközség — nyilvánosság teljes kizárásával megtartani szokott — választmányi gyűlése nem szabad, hogy hírlapi kritika tárgyát képezze, arra a következtetésre jut, hogy ilyképen neki nem marad más mivel megtölteni lapját, mint fővárosi levelekkel. És e helyen — a mit még t. laptársunkról nem konstatáltunk — konstatáljuk, mikép szellemi csatabárdjának éle a rozszakaratu félremagyarázástól van tönkre csorbitva.

Nem azt irtuk mi, hogy autonomikus dolgok nem képezhetik hírlapi szellőztetés tárgyát — ebben nagyon jól tudjuk, hogy nem volna igazunk — de mondtunk ilyet az izr. hitközség választmányi gyűlésének autonomiájáról. Ebben pedig tökéletesen igazunk volt és van. Ha csak tehát ebben véli jogosultságát ama kijelentésének, hogy a sajtó jogaival és hivatásával nem vagyunk tisztában, téved, kohol, rágalmaz. . .

Tisztában vagyunk jogainkkal s ebből meritjük azt, hogy alap nélküli ráfogását a „Gömör-Kishont“-nak egyszerűen visszahárítjuk: de tisztában vagyunk kötelességeinkkel is s ép ezért avatatlan kezekkel, a mint eddig nem tettük, ugyezután sem fogjuk medrét felkavarni a tiszta víznek csak azért, hogy iszapot hozunk felszínre.

Zsenge korunkat is szemünkre kívánja vetni laptársunk? S azt kívánja talán, hogy e szemrehányását komoly számba vegyük? Magunknak és olvasóközönségünknek tartozunk azzal, ha a „G.-K.“ eme absurditását egyszerűen figyelmen kívül hagyjuk, mert hogy a zsurnalisztikai bölcsességnek adta-e jelét tizenharmadfél éves kora óta a „Gömör-Kishont“ kutatni oly

feladat volna, melynek eredménytelensége — köz tudomásu dolog . . .

Hogy mennyiben felelünk meg mi kötelességünknek olvasóinkkal szemben, annak megítélését pedig az egyedüli illetékes forumra — a közönségre bizzuk.

Hogy most már a „Gömör-Kishont“ egy lelkes közvitéze L ö f k o v i c s L i p ó t ú r, — ki hivatottnak érzi magát éppen a „G.-K.“ közleményeinek igaz, vagy nem igaz volta felett döntő szavát felemleni — meg ne haragudjék azért, hogy nyilatkozatát negligáljuk, tartsa szem előtt figyelmeztetésül; „Ne sutor ultra crepidam!“ . . .

Időrendi naptár.

Julius 25-én: Orsz. gyűlési képviselőválasztásra jogosítottak névjegyzéke közzétételének határideje.

Julius 28-án: Rimaszombat város képviselő-testületének rendkívüli közgyűlése.

Julius 31-én: A „Gömörmegyei díjnoksegélyező egyesület“ közgyűlése.

HIREK.

— Augusztus hó elsejével új negyed veszi kezdetét. Mely alkalomból tiszteletteljesen felkérjük m. t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra — mely feladatát minden tekintetben híven iparkodik betölteni — előfizetni, illetőleg előfizetéseiket megújítani, s esetleg hátralékait beküldeni.

— Kinevezés. A „Budapesti Közlöny“ július 22-iki száma a következő kinevezést közli:

Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére Madarassy Dezső rimaszombati törvényszéki bírót a kassai ítélő táblához bírónak kinevezem.

Kelt Ischlben, 1892. évi július hó 17-én.

Ferencz József s. k.
Szilágyi s. k.

Őszintén óhajtunk szerencsét az általános tisztelt s közszeretettben álló bírónak és meg vagyunk győződve, hogy a miként itt is mindig a legnagyobb szakavatottsággal töltötte be helyét, ugy bizonyára a táblánál is egyik kitűnősége lesz bírói karunknak.

— Személyi hir. Lányi Bertalan kir. táblai bíró a hét folyamán városunkban időzött.

— Elöléptetés. Vármegyénk számvevőségénél egy új — számtiszti — állás rendszeresítettén, a megyebizottság által ezen állásra, melylyel — a miniszter hozzájárulása, illetve engedélyezése esetén — évi 600 ft fizetés, 150 ft lakbér van összekötve, a főispán Rónay Gyula megyei közigazgatási díjnokot nevezte ki. Mondanunk sem kell, hogy a szorgalommal, sokoldalú képességgel s teljesen megbízhatóan működő „díjnok“ eme kitüntetésének annál inkább örülünk, mert azt a jó akaratot s pártfogást, mely őt kinevezésre ajánlotta, feltétlenül kiérdemelte.

— Eljegyzés. Andrási László helybeli előnyösen ismert fényképész f. hó 21-én jegyezte el Benyó Erzsike kisasszonyt, Ujházy Lajos megyei főjegyző örökbecfogadott szeretetreméltó és kedves leányát.

— Esküvő. Sárkány Kálmán csetneki vasgyári részvényes és hivatalnok f. hó 12-én esküdt örök hűséget Kalmár Lenke volt evang. tanítónőnek. Aldás a nemes frigyé!

— Házasság. Kelemen Antal jónévré ékszerész f. hó 11-én vezette oltárhoz Losonczon Gresits Margit kisasszonyt, Gresits Miksa gymnasiumi igazgató-tanár kedves rokonát.

— Hymen. Goldstein Benő magánhivatalnok f. évi aug. 4-én kel majd egybe jegyesével, Rosenthal Irma urhölgygel, a nagy-hnyileczi bérlő bájos leányával.

— Rendkívüli közgyűlést tart Rimaszombat város képviselő-testülete e hó 28-ik napján (csőtörtökön d. e.) A tárgysorozatba újból felvett a községi leányiskola épületügye, s a Samarjay-féle — egykoriszegényház — megszerzésének kérdése is. Nem tudjuk, ha van e a kettő között valami tárgyi összefüggés, de ha van, akkor nincs okunk hozzá szerencsét kívánni, mert iskolát kaszárnya közelébe építeni csakugyan különös lenne, midőn iskolai, nevelési célokra különösen alkalmas helyet, például a Danielisz-féle telket is meglehetne szerezni.

— Felszólamlás. Az országgyűlési képviselőválasztók — 1893. évre érvénnyel bírandó — ideiglenes névjegyzéke e hó 25-ik napja, holnap

d. u. 5 óráig marad közszemlére kitéve. Azok, akik jogaik dacára abból kimaradtak, avagy utalják, vagy mások abba jogtalanul felvétettek, felszólalásukat a vármegyei közigazgatási iktató-hivatalba f. évi aug. 10. napjáig bezárólag beadhatják.

— **Feled és vidéke fiatalsága** a Feleden létesítendő járási menház javára — mint értesülünk — a jövő hó folyamán működve előadást rendez, melynek élén Fáy István áll.

— **A sőregi közigazgatási körzet** községeknek képviselő-testülete be sem várva a törvényhatóság intézkedésének eredményét, az ottani körjegyzői álláshoz még egy segédjegyzői állást rendszeresített 200 frt évi dotatioval s arra Győry Lajost alkalmazta, ki állását már el is foglalta. Okot erre azon körülmény szolgáltatott, hogy a mai viszonyok mellett a községi közigazgatás ellátása a körjegyzői csoportokban egy munkás erejét felülmúlja, de meg az ottani körzet ügymenete annyira rendezetlen volt, hogy a 8 éves mulasztások a körjegyző felfüggesztése alatti helyettesítési rendszerrel csak alig voltak rendezhetők. Üdvözljük a képviselő testületet ezen helyes irányu intézkedéseért, annyival is inkább, mivel Győry Lajosban egy szorgalmas munkást és alaposan képzett jogászt sikerült megnyernie.

— **Folyó évi szeptember hó 1–16-ig** bezárólag a budapesti állatorvosi akadémián egy póttanfolyam lesz tartva, melyre vonatkozólag a földmívelésügyi m. kir. miniszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy a területükön levő azon állatorvosokat, kik e póttanfolyamban résztvenni akarnak, utasítsák, miszerint erre vonatkozó kérvényüket úgy adják be, hogy azok folyó évi augusztus 5-ig már nevezett miniszteriumhoz felterjeszthetők legyenek. E tanfolyamból azok, kik az első tanfolyamban részt vettek, ki vannak zárva.

— **A magy. kir. Ludovica akadémia** jövő 1892–93. iskolai évére megyénkbeli a következők vétettek fel: Sziklay Géza egy fél, Hevessy Zoltán másodsorban egy fél, Orbán István egy egész fizetéses helyre; Ruszkay Gyula egy díjmentes helyre; Fábry Zoltán egy félfizetéses, másodsorban egy kincstári ösztöndíjas helyre. A katonai alreáliskolába pedig Kubinyi Andor egy fél fizetéses helyre.

— **Elszomorító hírt** vettünk e hó 21-én, azt nevezetesen, hogy a nagyszabolosi papírgyár, megyei iparunk — sőt szakmájában országosan is — első rangu eme gyár telepe nagy részben teljesen leégett, s — egyidőre legalább — teljesen megsemmisült. A tűz méreteiről némi halvány fogalmat nyújthat az a körülmény, hogy a gyár a csetneki és rozsnói különben egyes és gyakorlott tűzoltók egyesült erőfeszítésével is csak egy egész napig tartott óriási küzdelem után sikerült a gyár egy kis részét, s a községet is hasonló sorstól megmenteni. A gyárban és felszerelésében esett kárt mintegy 200 ezer forintba becsülik, mely a biztosított 316,000 frtból fog a részvénytársaságnak pótoltatni. Hanem a gyári alkalmazottak s a falu és környék népe, mely ezen gyár telepen állandó foglalkozást keresett és talált, pótolhatatlanul sokat vesztett. Azt, hogy a gyár újra felépül, eddig még csak óhajtanunk s tán reményelni lehet. A tűz keletkezésének oka, melyre nézve még hiányoznak az adatok, maig ismeretlen, de valószínűleg az lesz, a mi legtöbb esetben szokott lenni, — gondatlanság.

— **A rozsnói ág. ev. felső leányiskolánál** egy segéd-tanítónői állás rendszeresített, erre valamint a közs. népiskolánál üresedésben levő rendes tanítónői állásra — mint értesülünk — a pályázati felhívás a néptanítók lapjában legközelebb megjelenik.

— **Keresztfeltétel.** A tűzkár által mélyen sujtott geczelalvi ágost. evang. egyházközség szép ünnepet ült f. hó 17-én. Szmik Gábor erdőgondnok, több egyházban működő fáradhatatlan, áldozatkész felügyelő s az egyházhivek buzgalma folytán, a fresco festményeimel fogva mű-remeket képező 6 százados teplom, torony, paplak hamvaikból kiemelkedtek. Az elismerésre érdemes munka gyümölcsét megszentelve adandó át az Ur nevének dicsőítésére, az egyház keresztelési ünnepét rendezett. Az ünnep rendezésénél a tisztelettel kezdődött, melyen 2 egyházi szónok s egy liturgus fungált. Ennek befejeztével a templomelötti magas téren s az utcákon hemzsegő tengernyi néphez Szmik Gábor egyházfelügyelő tartott vallásos buzgóságra és hazaszeretetre intő remek magyar beszédet, utána Belicza Márton, az egyház lelkesze olvasta fel magyar nyelven a geczelalvi egyház történetét s a templom, torony felépítésére adakoztak névsorát. Ennek végeztével következett el az ünnepély megható, szép pontja, midőn harangzugás és áhitatos éneklés mellett felhúzták s elhelyezték a magas torony ormára a kendőkkel s virágokkal díszített keresztet. — Magasztos, szép ünnepély volt. Koronázza az Ur áldással a

vallásos nép Isten s egyház szeretetét! A szellem munkájának dicsőítése után, gazdag lakomára ültek össze az ünneplők. Toasztokban nem volt hiány. Az első felköszöntőt Szmik Gábor felügyelő mondotta, az ágost. evang. egyház s a gömöri esperesség fenkölt szellemű vezér-férfiait éltetve. Utána Bartholomaeidesz Gyula, a „több egyházak“ buzgó felügyelőjeért, Szmik Gáborért üritette poharát. A helybeli lelkészt Becser Endre, a jelen volt szép hölgykoszorút Belicza Márton, Bartholomaeidesz Gyulát Sztchlo Gerő, a tanítókat Kovács Andor köszöntötte fel. És hogy méltó befejezést nyerjen az igazán feljegyzésre méltó ünnepség, csakhamar tánczra perült a jelenlevő intelligens ifjúság s járták amugy magyarosan kivilágos kirradtig.

— **Toivaj cigánybanda.** Biel Mihály polonkai mészáros husvágó székét f. évi július 21-én éjjel ismeretlen tettesek feltörték, honnan több husfélélt, ruhaneműt, készpénzt stb. összesen 621 frt értékben elloptak. A gyanu mindjárt a község mellett tanyázó kóbor cigány-bandára irányult és a csendőrség a cigányokat üldözöbe véve sikerült azokat Tiszolcz mellett a „Kaeska“ völgyben utólrni, letartóztatni s Tiszolczra bekisérni. A — 7 kocsival — 44 tagból álló banda és kocsijaik is átkutatván, náluk sok hus és szalonféléle találtatott, melyben a károsult sajátjára ismert. A bandát, mely Horváth József vörösvári illetőségű vajda vezérlete alatt áll, a csendőrség Rimaszombathba kísérte és annak 8 férfi tagját u. m. Horváth József, ifj. Sárkőzi János, Kozák István, Kolompár Lajos, Sárkőzi Tmtyok, Sárkőzi József, Sárkőzi Trokó és Kolompár (Dót) Györgyöt a kir. ügyészségnek adta át, míg a banda többi tagjait a városházán rendőri felügyelet alatt hagyta.

— **Betöréses lopás.** F. é. július 20-án Czaban Pál pusztá mastincei bérlő lakóházának ablakán valaki bemászott és onnan több ruhaneműt mintegy 15 frt értékben elloptott. A gyanú Csomai Pál pongyeloki lakosra irányult, a kit a károsult neje gyanusan látott a ház körül ólalkodni. A csendőrség Csomait elfogta és a kir. ügyészséghez kísérte be.

— **Megrögzött tolvaj.** Dobiasz János hankovai lakos csak a múlt év őszén szabadult ki a fogházból, hol lopás büntetése miatt 1½ évet töltött. E hó 12-én elment Henzlovára és ott a községi bíró Lapsánszki József lakása körül ólalkodott, a midőn észrevette, hogy a házbellek közül senki sinesen otthon, a lakóház egyik ablakát kezével benyomta s az ablakon keresztül a szobába mászott. A községi ládát felnyitni akarta, de mivel az fel nem nyílt, azt magával vitte az erdőbe, hol egy meghegyesített fagalylyal feltörte és az abban levő 75 frt készpénzt magához véve, haza ment Hankovára, a ládácskát pedig az erdőben hagyta. Amde nem sokáig örülhetett a szabadságnak, mert a csendőrség csakhamar fülönfogta. Tettét eleinte tagadta, csak később ismerte be azt adva elő, hogy midőn még a fogházban volt ott Szopko József henzlovai illetőségű rabtársa biztatta őt a lopásra, mondván, hogy majd a községi pénztárt ellopják s a lopott pénzzel Amerikába szöknek, — azonban Amerika helyett — a dutyiba jutottak.

— **Polonkán** általános rossz szokás urakodik, t. i. a besorozott legények minden vasár- és ünnepnapon nagy lármát és botránkozató dolgokat csinálnak a községben, úgy, hogy a községi előjáróság sokszor csak nagy erőfeszítés mellett képes a csendet és rendet fentartani. F. hó 3-án is így volt. Gaál György községi jegyző elindult a községbe, hogy mint hivatalos személy lépjen közbe, ahol esetleg arra szükség lesz. Egy helyütt csakugyan talált egy csoportot, a mely nagyon lármázott és vitatkozott valami felett, ő szépen figyelmeztette a fiatalságot, hogy csendben oszoljanak szét s a község nyugalmát ne zavarják, mire ifj. Zubály György rátámadt, őt mindenféle ékes czimkekkel illetve, öklével felett hadarázott mondván, hogy takarodjon onnan, mert — különben is foga van rá — s ha nem megyen, hát akkor nem tudja hogyan mehet el. A jegyző ismerte a Zubály garázda, rakoncátlan természetét kénytelen volt hivatalos működését abba hagyni s haza menni. Egyébként Zubály ellen — a ki hasonló dolog miatt már több hónapot töltött börtönben — megtette a feljelentést.

— **Értesítők.** A nagyroczei áll. segélyezett községi „polgári és középkereskedelmi“ iskola értesítője az 1891–92. tanévről. XVI. évfolyam. Közli: Rőczei István igazgató. — Az értesítő bevezetésében megemlékezve a koronázás em-lékünnepélyéről, kegyeletes sorokban ad kifejezést az iskola két elhunyt jótevőjéről: özv. Hainczl Karolinról és Csenka Albertről. Mocos Károly tanár tollából ismertetést nyújt az iskola viszonyairól, majd adatokkal szolgál a tanintézet ez évi történetére vonatkozólag.

További folyamában közli a középkereskedelmi iskolák „Szervezet“ kivonatát, ugyszintén a községi középkereskedelmi iskola rendtartási és fegyelmi szabályait. Megismertet az iskola igazgatójával, nevezetesen felügyelőjével, tanáraival és ezek irodalmi és egyéb működéseivel; adja egy polgári, mint a középkereskedelmi isk. ez évi bevezetett tananyagát osztályról-osztályra; kimutatást közöl az iskola szertáráiról, jelentést a tanári és ifjúsági könyvtárról, a rajzszertárról, a földrajz-történelmi, a természetrajzi, a természettani, a vegytani és az áruismereti szertárról. „Jótékonyági rovat“ czime alatt kimutatja a bevételeket és kiadásokat az egyes ünnepélyekről, valamint beszámol a jutalmazásokról. Külön rovatban szól az ifjúsági segélyező egyesületről és ennek pénztári állományáról; majd az iskolai kert és tannühelyek után statisztikát nyújt mindkét iskola tanulóinak száma, vallása, anyanyelve, szülei polgári állása, előmenetele és illetőségük felől. Végül figyelmeztetést adva a jövő tanévre vonatkozólag, a jelesen szerkesztett értesítő Rőczei István igazgató tanárnak a június 7-én megtartott tornaversenyéről szóló értesítésével ér véget.

Nyilatkozat.*

A Rimaszécs ellen intézett támadásokra, védelem gyanánt írott s e lapok legközelebbi számában közzétett cikkemnek egy némely passusát, mint értesültem, a feledi közönség egy része félreértette s abban személyes sértést lát.

A félreértéssel és a vélt sértéssel szemben, erkölcsi kötelességemnek tartom kijelentni, hogy cikkemben Rimaszécs és Feled összehasonlításánál csupán azon czél vezetett, hogy Rimaszécsnek kérdésbe tett elsőségét elvitatni ne engedjem. De senkinek a személyét megsérteni nem volt szándékomban.

Czikkem azon részét pedig, mely így hangzik: „Vegyék el Feledtől a főszolgabíróját és esetleg az állomásfőnökét, hát ugyszólván semmije sem marad.“ — úgy értettem, és úgy kívánom értelmeztetni, a mint azt az elfogulatlan olvasó eddig is értelmezte, hogy (a társas életről levén szó): semmije sem marad, a mivel Rimaszécsét a társas élet szempontjából felülmulhatná. Mert szerintünk, a feledi társas élet elevevényének legfőbb tényezői eddig a főszolgabíró ur és az állomásfőnök ur voltak. Lehet, hogy tévedünk.

De nekem e kifejezéssel és általában is, Feled többi intelligens egyéneinek érdemét, becsületét, hivatali hűségét vagy képességét, még csak érinteni sem volt szándékomban. Én mindannyiok iránt kiváló tisztelettel viseltetem.

Rimaszécs, 1892. júl. 20. Vattay László.

A közönség köréből**

Megbotránkozással olvastam Vattay ref. lelkész urnak e becses lapok hasábjain a „Szék hely“ kérdésben írt közleményének azon passusát, mely megyénknek egyik érdemében oly gazdag — már elhunyt tagját — néhai Szontaigh Bertalan volt alispán urat akarja nem kritizálni, hanem kompromitálni azon kijelentéssel, hogy a régen Rimaszécsen járt deputatio nem azt kereste, van-e ott elegendő és jó lakás, hanem azt akarta bizonyítani, hogy nincsen.

Ha bár igaz az, hogy a közügyek terén működő egyének tettei haláluk után is bírálat tárgyát képezhetik, mégis legrosszabb esetben is áll azon régi közmondás megváltoztatva is, hogy „de mortuis nil nisi vere.“

Ép azért, mert tiszt. Vattay ur azon kijelentésével ezen régi igazság ellen vétett, ezen állítását egyenesen visszautasítom, s azt a kegyelettel — ezen kiválóan papi erénynyel meg nem férőnek nyilvánítom.

Egy gömörmegeyi lelkész.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

** E rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem vállal felelősséget a Szerk.

Piaczi árak

Rimaszombathban július 23-án tartott hetivásáron.

Termények	Minőség-hect.-ben	Ár 100 kgmonkint	
Buza	75–77	8.00	8.10
Buza	78–80	8.30	8.50
Feles	74	7.80	8.00
Rozs	70–72	7.70	7.90
Árpa	60–62	5.00	5.20
„	62–66	5.50	6.00
Zab	39–41	5.50	5.60
„	41–44	5.80	6.00
Tengeri	74	4.80	4.50
Köles	—	5.00	5.50
Széna	—	2.00	2.20
Zsupszalma	—	1.70	1.10

LÖFKOVICS LIPÓT

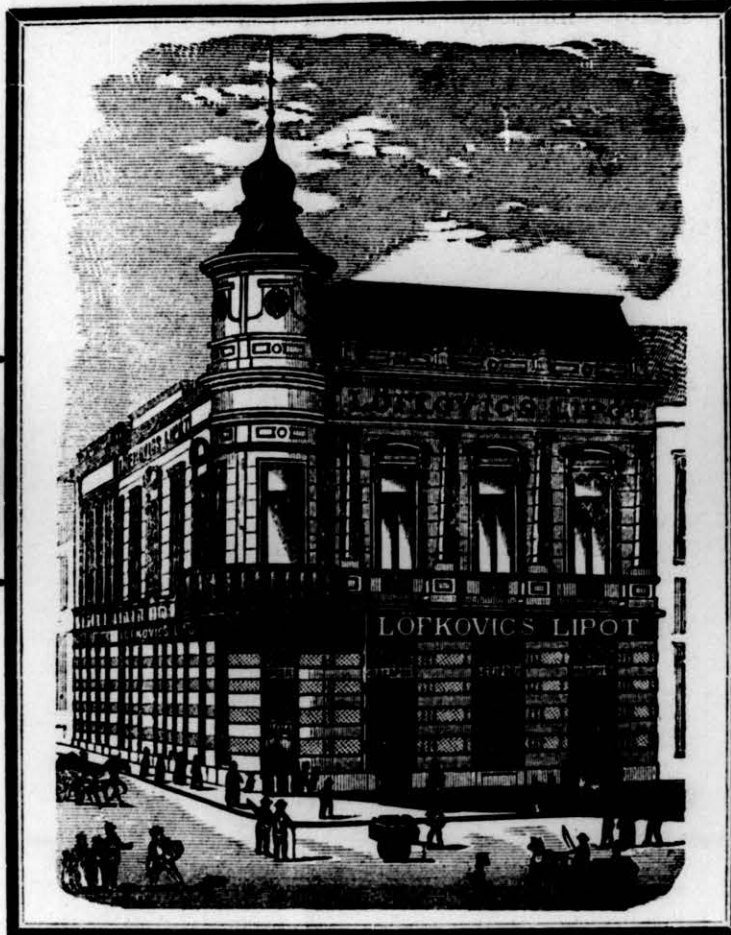
női és férfi divatáruk nagy rakaárában az alantjegyzett saison-czikkék bámulatos olcsón — gyári áron alól — adatnak el.

NŐI FÜRDŐKÖPENYEK.

NŐI FÜRDŐÖLTÖNYÖK.

Fürdőidényre

Fürdőidényre

NŐI FÜRDŐKALAPOK ÉS SAPKÁK.

MASIROZÓ KEZTYÜK.

FÉRFI-NAPERNYŐK.

❖ FÉRFI, NŐI ES GYERMEK TURISTA-INGEK. ❖

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEK-ÖVEK.

NŐI NAPERNYŐK BÁMULATOS OLCSÓ ÁRON.

Férfi ingekben roppant nagy raktár, legjobb kivitelben és legolesőbb árak.

➡ RÖVID ÁRÚK. ⬅

Selymek, pamutok, czérnák, tűhimző készülékek.

K É Z I M U N K Á K

minden anyagból roppant nagy választékban, csipkék, szallagok, fátyolok, zsebkendők, minden színben és minőségben.

LEÁNY- ÉS GYERMEK-KÖPENYEKBEN

ÓRIÁSI NAGY RAKTÁR ÉS BÁMULATOS OLCSÓ ÁRAK.

➡ NŐI DEREKAK. ⬅

FIU-, LEÁNY- ÉS GYERMEK-RUHÁK ÉS KÖTÉNYEK.

NŐI ÉS LEÁNYKABÁTOK. ✱ NŐI FEHÉRNEMŰEK.

NŐI KALAPOK,

Mindezen elősorolt és még száz más czikket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel:

LÖFKOVICS LIPÓT

A „Székhely-kérdés“-hez.

Válasz Vattay László urnak lapunk múlt számban megjelent fenti cím alatti közleményére.

Konstatálnunk kell mindenekelőtt, hogy Vattay ur tévesen ítélte meg „Feled-e, vagy Rimaszécs“ és „A legujabb székhely-kérdés“ címe alatt megjelent sorainkat; valaminthogy téves irányba terelte saját nézeteit is akkor, a midőn egyfelől minket személyes érdekek szószólóivá avat fel, másfelől csupán azért, hogy szeretett lakóhelyét megvédje, — a mire pedig ennek egyáltalában szüksége sem volt — oly sértő modorban intéz támadást ellenünk, hogy azokért szigorú felelősségre kellene őt vonnunk, ha véletlenül nem védné papi talárja.

Mert, hogy a neve alatt a „Székhely-kérdés“-ben megjelent replika mennyire nem irodalmi hangon van tartva — azt hisszük — felesleges bizonyítanunk. És részünkről igen-igen messzemelő lovagiasság volt már az is, hogy helytadtunk lapunkban cikkének, melyet különben már azon ezimen is ki kellett volna oman zárunk, hogy lapunk nem ambicionálja azon megtisztelő helyzetet, melynek neve — a tébolyda előcsarnoka . . .

Nem mulaszthatjuk el azonban, hogy megbotránkozással vissza ne utasítsuk Vattay ur gyanúsításait, s jövőre határozottan ne tiltakozzunk olyan kifejezések ellen, melyek semmi esetre sem egyeznek meg az írói tisztességgel. És ezért határozottan kijelentjük, hogy hasonló ékes irodalmi szárnypórgátlások többé lapunkban napvilágot nem látnak, nem pedig azért, mert mi komoly organum vagyunk s mint ilyen, nem személyek, de közállapotok megbírlásával, nem ellenszenvék és rozszakaratu ráfogások hangoztatásával, de tények, helyzetek s a közönség elé tartozó napi kérdések megbeszélésével szoktunk foglalkozni.

És teszszük ezt személyeskedés és sértegetés nélkül. S mert mi így teszszük, megkívánjuk, hogy minket se sértegessen senki — még megzavart lelki állapotában sem!

Ezek előre bocsátása után kijelenthetjük most már azt is, hogy Feled számunkra nem „szeretett lakhely“, de még a környékére sem huznak bennünket holmi „filialis“ érdekek, annál fogva ma is azt mondjuk, hogy „a mi álláspontunk ép oly kevésbé nehezedik Feled, mint Rimaszécs érdekeire; előttünk e kérdésben tisztán a nagyközönség érdekei bírnak fontossággal s ezek nem az elnevezés, nem a megszokás szerint, de a naponkint követelődően jelentkező célszerűséghez képest mérlegelendők és e tekintetben egészen közönyös: Rimaszécsről vagy Feledről van-e szó; az előny — akármilyen neve legyen — azon községé, mely alkalmasabb arra, hogy a kir. járásbírói és szolgabírói hivatal közös székhelye legyen.“

Ezen nézetnek azért adtunk két ízben kifejezést, mert annak szükségét láttuk; mert jogunk van hozzá, hogy lapunk tárgyát az időszerűséghez képest válogassuk meg, de nincs ama — Vattay ur által neheztelt — két cikkben egyetlen olyan szó, melyből azt lehetne következtetni, hogy Rimaszécsot „legyalázní“, Feledet „kidicsérni“ akartuk volna — nem, sőt még azt sem mondtuk, hogy Rimaszécsnak — a hercegieken kívül — alig van épületecskéje, csak azt mondtuk, hogy nincs és valószínűleg nagyon sokáig nem is lesz olyan és annyi, aminőben és amennyiben két hivatalt jól elhelyezni lehetne, — egészségügyi viszonyait sem érintettük, csak azt mondtuk, hogy a tisztviselőknél, a kik életük javarésztét egészségtelen, szűk helyiségben kénytelenek leélni, szükségük van

naponkinti léleküdtő szórakozásra, de a melyet — sajnos — Rimaszécsen fel nem találhatnak!

Bocsánatot kérünk, de mi ezen — különben sem sértő czélzásu — egyéni meggyőződésünket fentartjuk még most is, fentartjuk pedig annál inkább, mert Vattay urnak a „vezér“ hiányára tett önkénytelenül panaszos czélzása szerint, ebben nekünk tökéletes igazunk van.

Vattay ur „észrevételeinek“ egyik cardinalis hibája az (a többbit ezúttal nem vesszük figyelembe) hogy nálunk Rimaszécs ellen, még a községek fekvés szerinti csoportosításában is, rozszakaratu czélzatosságot feltételez, állítván, hogy „kontár tollból eredő itélettel“ állítjuk pellengére a rimaszécsi járás székhely-ügyét.

Nos, ha megtörténhetett is, hogy a Rimaszécs közvetlen közelében fekvő községek közül Csiz, a „filiák“ és még egy-kettő kimaradt, ez lehet, a mi — részletes térkép hiánya miatti — megbocsátható tévedésünk, de semmi esetre sem alkalmas arra, hogy vele az igazságot „befeketíteni“ lehessen.

Mert tessék csak az ide nyomott térképre tekinteni — a mely pedig a rimaszécsi járás hajszál pontos és hű vázlata — és megrajzolni képzeletben ama — feltűnőbbben csak Tajti, Egyh-Bást, Söreg, Csoma, Sid felé kigömbülő — szabálytalan négyszöget, melynek vonalai végükkel Gesztesen, Sajó-Püspökiben Zabaron és Guszonán találkoznak, s akkor mondja meg akárki, hogy a rimaszécsi járás 62 (ismét 62?) községe számára melyik bir központibb fekvéssel: Feled-e vagy Rimaszécs?

És e mellett ne méltóztassék figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy mi a közönség (és nem egyesek) érdekei szempontjából csak párhuzamot vontunk Feled és Rimaszécs mai helyzete közt, hogy mi — és mindig csak mi — nem a járás földrajzilag valódi központját, de azon helyet keressük, hova nem csak az említett két hivatal helyezhető el előnyösebben az adott viszonyok között, de a hova megyénk egész közönségének közgazdasági viszonyai irányulnak. Ezzel szemben Rimaszécs javára azzal érvelni, hogy ott is lesz minden, csak . . . bizony nem érdemes, legalább addig nem, amíg bizonyos, hogy Gömörmege vasutjainak csomópontja Feleden van és ott is marad.

De lássuk a földrajzot és statisztikai adatokat is.

Rimaszécs körül csoportosul — az ide nyomott térkép szerint — Sajó-Püspöki 554-, Velkenye 528-, Csiz 546-, Uraj 425-, Susa 218-, Mártonfala 337-, Harmacz 636-, Jéne 308-, Do-

bóca 807-, Zádorfala 177-, Iványi 406-, Czako 373-, Radnót 657-, Ujfalu 425 lakossal, tehát 15 mond tizenöt községgel, melyeknek lélekszáma, Rimaszécs 1525 lakosával együtt, 8389; a járás összes lakossága pedig levén összesen 32,950, matematikailag bizonyos, hogy azon községek, melyekre nézve — a távolságot és közlekedést véve — tökéletesen mindegy, Feledre menjenek-e vagy Rimaszécsre, sőt az egy helyen székelő hatóságait egy helyen találhatva, Felednek ad előnyt: Dúlháza, Bátka, Tamási, Rakottyás, Uzapanyit, Balog, Meleghegy, Gesztes, Pádár, Perjese, Szent-Simon, Hangony, Jeszte, Dobfenek, Zabar, tehát 17 község és azon 29, mely feltétlenül Feledet találja hamarabb (ezek egyike sincs oly távolra Feledtől, mint például Gesztes vagy Zabar Rimaszécsotól) Feleddel együtt 24,561 lelket, tehát közel háromszor annyit számlálnak, mint Rimaszécs . . . a népösszeírás legujabb adatai szerint. Ha már most tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy Rimaszécs közel vidéke délelőtt vasúton csak kevés idővel éri előbb Felednél Rimaszécsot, s ezen idő veszteségért kárpótlást ad a két hatóság együtt találhatása, csak a való tényállást jeleztük azon kifejezésünkkel, hogy a járás 5/6-od részére nézve a székhely-kérdés felvételét és megoldását húsz év alatt megváltozott viszonyok követelik, még pedig nem egyesek, s nem is ez vagy ama község óhaja, hanem az adózó nép könnyebben boldogulhatása szempontjából. Hogy, a mi (és hányszor ismétljük még, hogy a mi?) szerény nézetünk szerint, járási székhelyül ma már és jövőre Feled alkalmasabb, mint Rimaszécs, ezt csak az veheti rossz néven, ki például itt vagy amott házat vevén, minden áron azt követeli, hogy az legyen a világ központja, hová bölcseségért zarándokolhat az, aki közérdekű kérdések nyilvános megbeszélésére vállalkozni, arra alkalmat adni merészel.

Vattay ur nagy hangsúlyozással említi észrevételei elején, hogy „e szépen nyugvó kérdést“ nem bolygatja Tornallya, Rozsnyó, Jolsva, Nyustya sem, de még a megyei közigazgatás vezeterei sem. De ugyan mondja meg Vattay ur, hogy ezt az említett járások, mint olyanok, miért bolygatnák? Vagy azt hiszi, hogy azok, a kik évekket ezelőtt a megyei székhely-kérdésben küzdöttek, áldatlan munkát végeztek s csupán közigazgatási vezeték állottak a sorban? Akkor is volt szava a sajtónak, azzal a különbséggel, hogy felszólalását nem követte nyomon az epék türelmetlen kifakadása.

Van azonban Vattay urnak három komoly ellenérve is, mondván, hogy: „a közönség érdekeivel nem ellenkezik az, ha — tökéletesen alkalmas központok nem találkoznának az egyik vidéknek egyik, — a másik vidéknek a másik természetű ügyben esik inkább kezeügyében jogi igényeinek kielégítése.“ Csakhogy ezen érv azért gyenge, mert megfordítva áll a dolog, hiszen csak nem szorul bizonyításra, hogy épen azért van Rimaszombatban kir. törvényszék, pénzügyigazgatóság, hogy ne legyen kénytelen a megye közönsége ezek miatt messzire fáradni. És legyen meggyőződve Vattay ur, hogy erre nézve megeresztett élcelődése mögött ott látjuk titkos vágyát az iránt, hogy járásbírói és szolgabírói hivatala székhelyén vajha megtalálható lenne a telekkönyv, az adóhivatal is! És ebben csak ugyan igaza van, s így is lesz . . . valamikor, s őszintén óhajtjuk, ha lehet, hát legyen . . . nem Rimaszécsen, de — Feleden.

A másik érdemleges észrevétele Vattay urnak abban áll, hogy a nagyröczei és nyustyai viszonyokat, melyek ott a két hatóság megosztására vezettek, a rimaszécsi járásával azonosoknak, a rimaszécshez hasonlóan rendezendőknek állítja. Ezt nem mondhatta őszintén, hasonlata rossz és azt bizonyítja,

hogy amott a megosztás politikai okait — a valódiakat — nem ismeri, vagy legalább nem akarja ismerni, — mire nézve különben bővebb felvilágosítással — legalább most még mi sem szolgálhatunk, mivel még nem tettük le a — c a u t i ó t.

Harmadik érdemleges ellenvetése Vattay urnak, hogy „mindaddig, amíg a megyék, járások újabb kikerekítése, újabb rendezése törvényhozásilag életbe nem lép (t. i., ha már megállapított) a rimaszécsi járás községeinek földrajzi fekvésénél fogva (!?) a két hatóság székhelyül Feledet Rimaszécsnél előnyösebbnek nem tartjuk.“ Hát ez nagyon szépen, simán van mondva, s tiszteljük is a miénktől alapjában eltérő különvéleményt, csupán azt jegyezzük meg, hogy csakis különleges egyéni álláspontból vehető igazoltnak, ellenben mi a közérdek szempontjából meglevő állapotok, általános igények jelzésével bizonyítottunk.

Ennyit a „megjegyzések“ érdemi részére. A mi annak személyi részét illeti, azzal különösebben már csak azért sem foglalkozhatunk, mert Vattay ur beismervén, hogy „szeregett lakó helye“ még egy kasinóeskával sem bír, nem csak igazat adott nekünk, de egyuttal azon reménytől is megfosztott, hogy a vita tárgyára nézve, megegyezésre juthatnánk.

Végül pedig újból és ismételve egész tisztelettel kijelentjük és vegye tudomásul Vattay ur, hogy mi óhajtottuk ugyan a tárgyilagosságot, de általa magunkat, saját működési körünkben és lapunkban durván megtámadtatni többé nem engedjük, s a szóváltást vele szemben és a jelen alkalomból kifolyólag részünkről befejezettnek jelentjük ki.

Fővárosi levél.

Budapest, 1892. július 22.

Nem kis meglepetéssel olvastam e lap legutolsó számában azon határozott hangon közrebocsátott hírt, hogy a milleniumi kiállítás elmarad. Korai volt a hír, mert hála a főváros (pardon! „és szék“) derék iparosainak, a tervbe vett nemzeti, avagy, ha jobban tetszik, az 1885. évi elnevezés: „országos kiállítás“ minden esetre meg lesz tartva, s valószínűleg a városligetben. Thék Endrét illeti a legnagyobb dicséret e határozat meghozatalában.

Most már aztán, hogy meg van a határozat, hogy lesz, — és pedig a ligetben nemzeti kiállítás, az a kevés ember, a kinek az volt a célja, hogy ne 1895-ben, hanem két évvel utóbb, s ne a városligetben, hanem a Gellért-hegyen és környékén tartassék meg a „világ“ — nem pedig a nemzeti kiállítás, mind a saját álláspontját fogja védeni. Hja! így van ez nálunk magyaroknál! Párisban egy-kettő, s eltudják határozni egy óriási szabású világkiállítás megtartását, de hát nálunk nem is nagy egy dolog, ha legalább egy fél évig nem vesznek el miatta a lapokban, utána pedig egy sereg páros viadalom nincs.

Hanem ezzel a határozattal a vén Gellért járt legrosszabbul. Van a Kilian-féle könyvkereskedés kirakatában egy szép aquarell, mely a budai oldalra tervezett kiállítást ábrázolja. Az öreg hegy tetején nyoma sincs a kedves citadelának, nem a juliusi naptól fakó sárgára perzselt fű borítja oldalát, hanem szép üde gyep, olyan, mint csak a Margit-sziget. Pompás palota emelkedik ormán, lejtőit széles utak foglalják el, s ott, a hol annyira meredek, hogy épenséggel nem lehet még csak egy pavillont sem hozzá tapasztani, hatalmas sugarakban tör elő belőle a jövő „végleges vízművél“ eredő vizsugár, locsolgatva hűs cseppjeivel az évezredek óta naptól izzadó homlokot. S most ennek a dicsőségnek vége! Szegény Gellért, neked a milleniumi ünnepek se hoznak majd hűs zuhanyt, pedig megérdemelnéd! Ha te akarnál beszélni, utbagazithatnád a bevándorlás biztos időpontja miatt vitatkozó tudósokat.

Hősről és izzadásról lévén szó, nem lehet elhallgatnom azoknak a reménytől dagadozó keblű daliáknak az esetét, kik a Wulf-féle cir-

kusz porondjára Toldiként kiállva, mindenáron zsebre akarták vágni a Francia Masson birkozó 300 frtját. Minden estére akadt egy-két pályázó, s már azt is furcsa volt nézni, milyen idegennek érezték magukat ezek a műkedvelők a szokatlan trikóban. Hát még mikor Masson a porondra vágta őket, akkor voltak csak furesán. De akadt olyan is, a ki oda teremtette a hatalmas francziát a földhöz amugy magyarosan, sajna, nem sokáig tartott az öröme, mert volt olyan furfangos a „nimet“, hogy eltagadta, s másodsor a vitéz kárpos nyekkent nagyot, s csak a közönség zajos ellennyilatkozata gyógyíthatta sajtó izmait, csak ez lehetett flastrom 300 frt nélkül maradt zsebeire.

Nem volt érdeknélküli, de igaz volt minden szorgalmas czirkuszlátogató öröme, mikor egy olasz birkozó a győzhetlennek hitt francziát legyürte, már csak azért is, mert az olasz a magyar barátja, a francia meg a muszkáé.

Olvasom én is az újságokból, hogy mindenfelé megkezdődött az országban az aratás. Mi ezt csak abból tudjuk meg, hogy a Sándor-utcai országházból eleinte mindig kevesebb és kevesebb képviselő jö ki az ülés végeztével, aztán egyszerre csak egészen néptelen lesz annak a nagy háznak még a tájéka is. Haza mennek a bölcs honatyák arattatni, bár nem egy akad, a ki csak azt megy megnézni, mennyi haszna lesz a zsidónak — a ki még arasznyi vetés korában megvette az egész termését. Szeptember utolsó napjáig ismét csend lesz a házban, s így a házában is. Azután sem lesz már ott olyan nagy zaj, mint eddig volt, az öreg Csanády bácsi, a ki olyan sokszor nyerte el politikai pályáján az elnök rendre utasítását, megtért fejedelmi őseihez. Nem lesz, a ki ezentul oly nyíltsággal, czirkonya nélkül szapulja az átkos közönséget.

Zárva vannak a nagy színházak, tagjaik az ország minden részében vendégszerepelnek és fürdőznek, de azért a budai és városligeti színházak erős látogatottságnak örvendenek. Mind-egyre újabb és kaczagtatóbb darabokkal vonzák a közönséget. A budai színházban legutóbb Sanyaró Vendel úr került a deszkákra, s bár ez volt e nemű első kísérlete, zajos tapsokat nyert. A közönség pompásan mulat a válogatott s a helyzethez illő nyögéseken, s a mi legderekből, fővárosi collegái nem oly aprehensívek, mint a batyiak, nem akarnak egyszál kardra (Isten bocsássa meg vétkemet, majd azt mondtam: kolbászra) élet-halál, harezot vivni senkivel, még csak Follinuszra sem haragszanak, tanulni lehet tőlük.

Fővárosi.

FELHÍVÁS ELŐFIZETÉSRE.

Midőn lapunkat megindítottuk, azon céllebegett előttünk, hogy a közönség érdekei szolgálatában meghozzunk minden áldozatot.

Ezért mindig arra törekedtünk, hogy lapunk tartalma lehetőleg változatos, közérdekű, társadalmi és közgazdasági kérdések tárgyalása mellett, irodalmilag is a mai kor kívánalmainak megfelelő legyen, — hogy azon irányban, melyet lapunk első száma kitűzött, kiérdemljük az olvasók, a közönség megtisztelő figyelmét, szives támogatását

Nem tettünk, nem teszünk nagyhangú ígéreteket; szerény munkásságunkból nem kovácsolunk képzelt érdemeiket; erkölcsi jutalmunk a tudat, hogy tollunkat nem egyesek magánérdekei sugalták, hanem mindig az igazság szelleme vezette.

Híven töltöttük-e be nemes hivatásunkat? azt mi nem ítélni tudjuk meg, de ha előfizetőink — már eddig is tekintélyes — száma után következtetni szabad: akkor önérettel mondhatjuk, hogy a közönség rokonszenvét megnyernünk sikerült.

És mi igyekeztünk ezt azzal is meghálálni, hogy lapunk — tizenhárom száma közül egyetlenegy kivételével — folyton olyan terjedelemben adatott ki, aminőre — előttünk — más vidéki lapok csak kivételes esetekben, vagy kényszerítve szánták el magukat; s va-

lóban örömeinkre szolgál annak jelezhetőse, hogy már csak e tekintetben is — a verseny felkeltése által — hasznos szolgálatot tettünk a közönségnek.

Jövőre nemcsak, hogy el nem térünk ez iránytól, de sőt — minden anyagi haszon feláldozásával is — azon leszünk, hogy lapunk terjedelemben és tartalomban emelkedve, a legjobb vidéki lapok színvonalán minden jogosult igényt kielégíteni képes legyen.

Szabadság a közérdekű napi kérdések megvitatása körül, egyenlőség a közönség ítélő széke előtt, testvériség az emberek között: ez a mi eszményünk, melyért az igazság fegyverével s a tisztesség korlátai között bátran, függetlenül fogunk küzdeni, habár e miatt — mint már eddig is történt — nem érdemelt támadás ellen is kellene védeni magunkat.

Függetlenségünket megőrizzük ez után is minden irányban.

Hazafias érdelemtől áthatott lelkesedés a közjóért: ez a mi vezérgondolatunk, melynek mindenha nyílt őszinteséggel adtunk és adunk majd kifejezést.

Midőn ezekben álláspontunkat, s ezután munkálkodásunk célját körvonaloztuk, legyen szabad reménylenünk, hogy a n. é. közönség ezental is erkölcsi és anyagi támogatásban részesítendi lapunkat, melyet újból előfizetésre ajánlva, maradtunk

Hazafias tisztelettel:

A „GÖMÖR“ SZERKESZTŐSÉGE.

A „Gömör“ előfizetési ára:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, községi
körjegyzők és tanítók részére
egész évre 3 frt — kr.

Az előfizetési pénzek a „Gömör“ kiadóhivatalába (Rimaszombatban, Kossuth-u. 7.) küldendők.

Tisztelettel:

A „GÖMÖR“ KIADÓHIVATALA.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

A rimaszombati kir. ügyészségtől.

4008. szám.
1892.

Árlejtési hirdetmény.

A rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségeihez vezető folyosók világításához s a kir. központi fogház részére az 1893. évre 1610-1630 klgrm amerikai tisztított kőolaj szükségeltetik.

Ezen kőolaj szükséglet biztosítása céljából f. é. szeptember 13-ik napján d. e. 10 órakor a kir. ügyészség irodájában nyilvános árlejtés tartatik s arra a vállalkozni akarók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Rimaszombat, 1892. július 12-én.

Szeredynszki Sándor,
kir. alügyész.

A rimaszombati kir. ügyészségtől.
4007. szám.
1892.

Árlejtési hirdetmény.

A kir. ügyészség hivatalos helyiségeinek fűtéséhez s a kir. központi fogház részére 1893. évre 372-400 köbméter első osztályú hasábos bükk vagy cser száraz tűzifa szükségeltetik.

Ezen tűzifa szükségletnek biztosítása céljából a kir. ügyészség irodájában f. é. szeptember 13-án d. e. 11 órakor nyilvános árlejtés tartatik s arra a vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek előre is megtekinthetők.

Rimaszombat, 1892. július 12-én.

Szeredynszki Sándor,
kir. alügyész.